

Præsterne Peder Christensen Kragelunds og Hans Schack Kragelunds levnedsskildringer.

Af afdøde Dr. med. **K. Carøe's** efterladte Papirer.

Disse biografier, der findes i rigsarkivets »Privatarkiver«, bringer vel ikke noget væsentligt nyt, men fuldstændiggør på flere punkter, hvad der om disse to præster og deres slægt findes anført i Wibergs Præstehistorie, samtidigt med at de giver et fyldigere billede af deres liv.

P. C. K r a g e l u n d s biografi udgør et hæfte på 11 blade i kvart, er skrevet på ombøjede, sortrandede folioblade og udgør vistnok den biografiske del af ligprækenen over ham. Derefter følger på et kvartblad hans hustrus egenhændige biografiske meddelelser.

H. S. K r a g e l u n d s egenhændige biografi udgør et hæfte på 4 blade i kvart; den standser 1782 eller i alt fald før 4 Marts 1785, da han blev sognepræst i Herfølge og Sædder, hvor han døde 19 Maj 1792; hans hustru døde 5 Jan. 1805.

Salig Hr. PEDER CHRISTENSEN KRAGLUNDS

Levnets Beskrivelse,

som var fød d. 8 Augusti 1681 og døde d. 28 Junij 1751; han havde været Provst i 18 Aar, været Sogne Præst næsten 49 aar og havde levet 70 aar mindre 1 Maaned og 10 dage.

Hvad sig anbelanger at melde om den i livet Velærværdige og Høylærde, nu hos Gud salige Mand, Hr. P e d e r C h r i s t e n s e n K r a g l u n d¹⁾, fordm velfortiente Provst over Gram Herred og troeflittige Sogne Præst for Gram Meenighed, Hans Hæderlige Indgang i verden, hans Christelige og exemplariske fremgang og forhold i livet og hans Salige udgang af verden, da har alt sig, som følger.

Han er fød i Riber Bispegaard Aar 1681 d. 8 Augusti om eftermiddagen klokken 2 af Høyfornemme Christelige Forældre og forfædre baade paa Fædrene og Mødrene side.

¹⁾ Wiberg I s. 469.

Hans Fader var den i livet velærværdige og Høylærde Hr. Magister Christen Lauritzen Wellejus¹⁾, Velfortiente Provst over Frøs og Calslund Herreder, og i 51 aar velfortiente Sogne Præst for Lintrup og Hierting Menigheder.

Hans Moder var den Hæderbaarne og Dydædle Matrone Lene Peders Datter Kraglund

Hans Far-Fader har været den Høylærde Hr. Magister Lauritz Wellejus²⁾, fordem Stifts Provst i Odense, hvis Frue var den dydædle Matrone Karen Sperlings.

Hans Faders Far-Fader var den Høyædle og Høyærværdige Hr. Christen [Jensen] Wellejus³⁾, S. S. Theologiæ Doctor og Professor i Kiøbenhavn og Christiani 4ti Hof Præst.

Hans Mor-Fader var den Høyædle og Høyærværdige Hr. Doctor Peder Kraglund⁴⁾, Høymeritered Biscop over Riber Stift, og hans sidste Frue, Den Dydædle og Velbyrdige Frue Lene Thomasdatter.

Af disse Fornemme Forældre og forfædre har den Salige Mand sin oprindelse efter kødet. Da Hans Kiere Forældre 4re uger før hans fødsel ved en ulykkelig ildsvaade, som overgik Lintrups Præstegaard, var berøvet deres huus, fandt Hans Høy Elskelige Moder fri adgang til sin Sal. Hr. Faders, Sal. Doctor og Biscop Kraglunds huus i Ribe, hvor Hun og holdte sin Barselseng.

Der Gud midt i denne store Sorg havde glædet Hans Forældre og velsignet dem med denne Søn, har de igien givet Gud Herren ham i den hellige daab, hvor han ikke allene fik navn efter sin Sal. Morfader, i hvis arme han laae faa minutter, før han døde, men fornemmelig fik et Guds barns navn og blev en arving til det evige liv.

I hans barndom er han bleven opdraget i Gudsfrygt og oplært i alt det, som got og Gudeligt var, og efterat han først hiemme i sine Forældres Huus havde lært at kiende Gud sin skaber, Igiensløser og Helliggiørere, blev han, da han var 4 aar gammel, ført til Ribe og i sal. Biscop Lodbergs Huus blev tillige med hans yngste Søn, fordem Medicinæ Doctor Jens Lodberg i Aalborg, informeret i det latinske sprogs første elementer af adskillige lærde og skikkelige Studiosis.

Siden er han og nogle aar hiemme i sine kiere Forældres huus informeret med hans yngre Sødskende af Monsr. Albert Chrystalsin, indtil han blev sat i Rectoris Classe i Riber Cathedral Skole under Rector, Magister Jørgen Seerup, som siden

¹⁾ Wiberg II s. 317.

²⁾ Wiberg II s. 252.

³⁾ Biogr. Lex. VIII s. 399.

⁴⁾ Biogr. Lex. IX s. 447.

blev Professor og Medicinæ Doctor og berømmelig Practicus i Kiøbenhavn, og Conrector, Magister J e n s B r a s e n, fordem Sogne Præst paa Fanøe, og avancerede saa vel ved læreres fliid som ved egen lærvillighed, at han i sit alders 15tende aar 1696 blev med et got testimonio dimitteret til Academiet i Kiøbenhavn, hvor han efter overstanden examen stili et artium blev indskrevet i de Hæderlige Studenteres tal, Decano Doct. C a s p. B a r t h o l i n o, Rectore Magnif. P. W i n d i n g i o, og udvalgte til sin Privat Præceptor J o h. M u l e, Ethices Professor.

Derpaa tog Hans Salige Fader Ham hiem med sig og førte Ham need til Aalborg, saasom den Høyærværdige Doctor B i r k e r o d, Biscop over Aalborg Stift, som altid var Hans Salige Faders store Velyndere og intime Ven fra barndom af, havde tilbudet Ham sit Huus og Bibliotheque fri og uden nogen betaling, hvor han og paa andet aar opholdte sig, indtil den bekjendte store Sag med de falskelig angivne Tistedske besatte var indstevnet for Høyeste Ræt og forarsagede, at samme Salige Hr. Biscop med sin Frue en lang tiid maatte opholde sig i Kiøbenhavn; derover han begav sig hiem til sine kiere Forældres Huus og forblev der hiemme, indtil næstfølgende 1699 aar, da han tillige med sin Sal. Broder Hr. L a u r i t z W e l l e j u s reiste i foråret til Academiet og sustinere rede examen philosophicum og ved Baccalauri graden var den øverste; da han strax fik stæd ved ellefte bord paa det kongel. Communitet og ey længe derefter fik platz i Collegio Mediceo, hvor han næsten i 4 aar forblev og med andre alumnis exercerede sig i at disputere og andre Academiske Øvelser. Imidlertid har han underkastet sig examen Theologicum og Theologorum Censur over Hans Prædiken pro dimissione.

I værende tiid, han laae paa Collegio Mediceo, blev ham adskillige Conditioner foreslaget, især fra Sal. Biscop, Doct. J o h. B r a m i Aarhus til at antage Hans eneste Søn under information; men som Han nødigt quiterede Academiet, tog han hellere imod en anden Condition, som ham blev offereret til opvartning i Hans Excellence, Hr. Geheimeraad M a t h i a s M o t h i s Huus med at arbeide paa det danske Lexicon, som den salige Herre da havde under hænder og tænkte at lade befordre til trykken. I samme Høye Herres Huus nød han paa andet aar den største Gunst og godhed, Som og i sær bar den bevaagenhed for ham, at Han havde i sinde at befordre Ham til et Præste Kald.

Dog saaes Guds forsyns veie at være anderledes med ham, i det Han Aar 1703 i Februario blev kaldet af Hendes Høy Grevelige Naade, Høybaarne Frue Grevinde S o p h i a D o r o t h e a M a r s c h a l k, Enke Grevinde af S c h a c k til Schackenborg og Gram, til at være Sogne Præst for Fohle Menighed udi Frøs Herred og

erholdt in Martio Kongelig Allernaadigste Confirmation saa vel som veniam ætatis til at betiene det Hr. (!) Lære Embede.

Efter saadan lovlig erholdte vocation quiterede han Academiet og Collegium Mediceum og begav sig paa reisen til Jylland, da han strax ved sin hjemkomst aflagde en Prøve Prædiken for sit Høye Herskab i Fohle Kirke og blev derpaa i Riber Domkirke ordineret af daværende Høyædle og Høyærværdige Hr. Biscop, Mag. C h r i s t i a n M u u s d. 8 Maj og siden Dominica Exaudi indsat af Provsten, Velærværdige og Høylærde Hr. Mag. J ø r g e n F o g.

Udi samme sit Embede har han beviist sig stedse som en troe, flittig og retsindig Jesu Christi tienere og i 26 aar med megen vindskibelighed og aarvaagenhed forestaaet det samme, Indtil Han aar 1729 blev forflyttet derfra, da Hendes Høy Grevelige Naade, Høybaarne Frue Geheime Raadinde og Enke Frue Grevinde af S c h a c k til Schackenborg, Frue til Gram, Giesegaard, Spanager og Ottestrup, uden hans egen ansøgning tilbød ham, efter Sal. Hr. Provst B l e c h i n g b e r g s død, at være Sogne Præst for Gram meenighed, hvilket høie og naadige tilbud, som Han saae at være af Gud, Han da og med underdanigste taksigelse tog imod, og efter erholdte Kaldsbrev af 19 Julij og Allernaadigste Kongelige Confirmation af 1 Augusti og Biscopelig Collatzbrev af Provsten Sal. Hr. L a u g e W e d e l forestillet meenigheden i Gram og indsat Dominica 11 post Trinitatis, da Han samme dag begyndte sit Hellige arbeide i denne Herrens meenighed, hvilket arbeide Han med en utrættet fliid, den redeligste aarvaagenhed og mueligste forsigtighed, sagtmodighed og kierlighed og ikke uden velsignelse indtil Hans sidste Ende i Herren har fortsat og næsten i 22 aar har arbeidet i denne Herrens meenighed.

Aar 1733 blev Han udvaldt til at være Provst for Gram Herred og blev dertil creeret af Hans Høyædle Høyærværdighed Hr. Biscop A n c h e r s e n i Warde Landemode.

Den Salige Mand begierede aar 1707 Sal. Hr. Magister M i c h a e l S t i c h e l i i¹⁾, Præpositi og Pastoris Primarii i Hadersleb, Hans Elskelige Kiere Jomfrue Datter M a r i a E l i s a b e t h S t i c h e l i a til en kierlig Ægtefælle, hvilket og efter Guds forsyn, saasom det var en Handel af Herren, blev samtykt og ved en Christelig Copulation i Hadersleb d. 12 Maj fuldbyrdet. Samme kierlige og fornøielige Ægteskab, som har varet 44 aar og næsten 2 maaneder, har Gud velsignet med 7 børn, 3 sønner og 4 døttre, hvoraf den eene Søn og 2 døttre i deres spæde aar ere bortkaldede fra dette liv; den anden Søn, Sal. M i c h a e l L u d o v i g S t i c h e l i u s, som for sin Gudfrygtighed og skikkelige forhold var

¹⁾ Født i Düsseldorf, adjungeret præst i Haderslev 1680, sognepræst 1681, afsked 1714, død 15 Juni 1715.

elsket af alle retsindige, og ved sin flittighed havde bragt det saa vit, at Han havde absolveret sit biennium academicum og var færdig at sustinere examen Theologicum, er i Kiøbenhavn 1737 ved en salig død i hans alders 22 aar gaaet for i veien.

Den Ældste Efterlevende Datter, Birgitte Maria, har siden 1737 været i Ægteskab med Velærværdige og Høylærde Hr. Mathias Worm Seerup¹⁾, Sogne Præst for Faaborg og Diernisse meenigheder i Fyhn, og i sit ægteskab er velsignet med 5 børn, som alle ere i live.

Den anden Datter, Helene Christiana, holdte aar 1736 Bryllop med Velærværdige og Høylærde Hr. Marcus Buch²⁾, Sogne Præst for Østerlinnet meenighed, hvilket Ægteskab Gud har velsignet med 8 børn, hvoraf de 6 endnu ere i live.

Den yngste Søn, Hans Sack Kraglund³⁾, er den 8tende Maj sidstleden af Hans Majestet, vores Allernaadigste Konge, allernaadigst kaldet til at være Medtiener i ordet til Gram meenighed, og da Han d. 18 Junij dertil af Hans Høyædle Høyærværdighed, Hr. Biscop Brorson, Høymeritered Biscop over Riber Stift, var ordineret, blev Han af sin Sal. Hr. Fader paa afvigte St. Hansdag indsat, hvilket var hans salige Faders sidste Embedsforretning, da han fire dage efter døde.

Hvad Denne Sal. Mands forhold og omgængelse i Livet er angaaende, da havde Gud ikke allene givet Ham en ædel siel Men endog givet Ham forstands oplyste øine og et lydigt hierte imod Evangelium, hvilket han og pydede med et Christeligt og Gudeligt liv og levnet saavel i Guds som i sit eget Huus. I sin Guds Huus var Han troe imod Gud, som havde sat Ham i Embedet, hvilket Han med en bestandig lyst, fliid og aarvaagenhed opvartede.

Sin meenighed elskte Han som en retsindig Sielesørger og saavel kundgiorte dem Guds raad til Deres salighed og foregik dem med et godt exempel. Han lod ikke af at formane de gienstridige med en sammenføiet alvorlig nidkierhed og sagtmodighed og trøstede enhver nødlidende i deres bedrøvelse, og i alle sine Embeds forretninger beviste sig som en God Jesu Christi tienere, der ikke allene var opfød i troens og god lærdoms ord og vidste at dele Sandheds ord rettelig, men endog bestandig vaagede i bønnerne til Gud for sin meenighed.

I særdeleshed giorte Han sig den største umage med den opvoxende ungdom at undervise dem i Herrens sande kundskab og formanede dem alvorlig i ald deres omgængelse at efterfølge den

¹⁾ Wiberg I s. 331.

²⁾ Wiberg II s. 316.

³⁾ Wiberg I s. 601.

sandhed, som hører til Gudfrygtighed, og at adlyde den lærdom, i hvilken de mundtligen vare underviiste.

I sin omgængelse var Han ærbødig imod sine overmænd, mild og beleven imod sine ligemænd, venlig, sagtmodig imod alle og redelig i ald sin omgængelse. Han søgte fred med hver mand og var villig til heller at eftergive end at føre trette med nogen, og i særdeleshed vogtede Han sig for at trænge sig ind i fremmede bestillinger og befatte sig med saadanne ting, som kunde forhindre Ham i sit Embede. I sit eeget Huus var han en god hosbonde, som vel forestoed sit Huus. Han elskte sin kiere Ægtefælle med en oprigtig og reen kierlighed som sit eeget hierte. Han var en from og kierlig Fader imod sine børn, som han stedse opfødde i Tugt og Herrens formanelse, og beviste ald Faderlig kierlighed, òmhed og godhed imod dem, og derfor des mere i Hans død beklages af dem. Han oplevede den glæde at see af sine tvende Døttre 13 børnebørn, hvoraf de 11 endnu efterlever. Dog behagede det Gud og tillige at prøve ham med Korset og at øve Hans taalmodighed, som Han i en høy Grad var begavet med, i det Han ikke allene maatte tage deel i den bedrøvelse, som Hans kiere Forældre anden gang blev fristede ved en ulykkelig ildsvaade, da de bleve berøvede deres huus og Gods, men og var i fare for fienden, da den Svenske Generalissimus var faldet ind i landet og stod ved Flensburg. Gud bedrøvede Ham og, da Han bortkaldede Hans meget elskelige Søn M i c h a e l L u d o v i g S t i c h e l i u s ved en salig død fra verden, hvis død Han endnu kort for sin død ikke uden graad kunde tænke paa. I sær behagede det Gud i hans sidste tiid at paa legge Ham legems svaghed, og endskiønt den saavel var meget besværlig som smertelig, saa bar han den dog med den største taalmodighed.

Hans Sygdom og sidste salige Ende anlangende, da har det behaget Gud for en 3 aars tiid at besøge ham med legems svaghed, som syntes at være Dysuria eller Calculus renalis, hvorimod Hand ikke allene her hiemme consulerede adskillige forfarne Doctores, men som hans Søn var i Tydskland, lod han og de erfarneste Medicos consulere, især den meget berømte Hofraad og Professor H e i s t e r i Helmstæd, som og meddelte ham sit Consilium medicum og forordnede de tienligste Medicamenter.

Men som den salige Mand ved alt dette ikke fandt nogen lindring, saa vel fordi alderdommen tillige trykte Ham, som han og idelig maatte reise ud i Sognet at betiene de syge, forøgedes Hans sygdom mere og mere, hvorved kræfterne meget bleve svækkede, især for en 3 ugers tiid siden, da Hans helbred meget aftog og næsten aldeles formindskedes, det mand mærkelig kunde kiende paa sidst afvigte St. Hansdag, da han sidste gang med stor mattighed forrettede Prædiken og Gudstieniste, hvorpaa Han dagen der-

efter lagde sig til sengs, da og døden dag fra dag kiendelig begyndte at nærme sig indtil sidstleden mandag 8te dage d. 28 Junij 1751, da han og slog alt det iordiske af sit sind, tog kierlig afskeed med sin Efterlevende Kiere Hustrue og samtlige sine børn og tilstædeværende Svogre og derefter trøstede sig selv med mange delige Skriftens sprog og adskillige vers af Gudelige Psalmer, med hvilke Hans tilstædeværende børn og opmuntrede og tiltalede Ham, det han og selv igientog efter dem, og omsider blev han efter sin villie overleveret i den naadige Guds Haand med Herrens velsignelse, som Hans Søn læste over Ham. Hvorpa den Gode Gud, som havde givet Ham liv og aande, om eftermiddagen klokken 3 quarter til 3 hiemkaldede Hans dyrekiøbte Siel af legemet og samlede den i de levendes knipper at skue Gud ansigt til ansigt, som Han her i troen havde tient.

Den salige Mand har da bragt sine livs aars dage til 70 aar mindre 1 maaned og 10 dage. Han har arbeidet i herrens tjeneste næsten i 49 aar, og nu har Herren givet Hans legeme hvile i graven, hvorfra det i Christi tilkommelse igien skal opreises. Hans Siel hviler i Abrahams skiød og glædes for Guds Throne.

IM NAHMEN GOTTES

bin ich geböhren und zur welt gekommen Anno 1684 d. 13 September am einen freytag des morgens klocke 6. Des Mitwogens als den 18 bin ich mit dem Nahmen *M a r i a E l i s a b e t h* getauft; meine gefattern waren Fr. probstin *K r o c h i n*, die trug mig, Fr. Oberinspecktrin *K e i n* hilv mig, Fr. borgemeisterin *S c h r ö d e r i n* war gefatter, *M. H i n d r i c h B a h n s e n* gefatter. In meinem 13 ihar kam ich zum heiligen abendmahl.

Anno 1707 d. 3 Februari bin ich auf befehl und mit willen meiner lieben Seeligen Eltern in Gott mit mein brautigam Hr. *P e t e r K r a g l u n d* versprochen worden; d. 24 (?) darauff hatten wir öffentlig verlöbniss und d. 12 May im Selben iar haben wir hochzeit.

Anno 1708 worde unser erstes kindt geböhren, nemlig eine Tochter d. 1 May des nachts klock eins, und ihr der nahme *B r i g i t t a* beigelegt. Starb d. 1 Juli im Selben iahr.

Anno 1709 worde uns ein Sohn geböhren d. 8 April des morgens klocke 6 und ihm der Nahme *C h r i s t i a n* gegeben. Starb den 28 May.

Anno 1710 den 13 Julii worde uns eine Tochter gebohren des mittags klocke 1 an einem Sontag und ihr der Nahme **L e h n e** gegeben. Starb den 4 October.

An[no] 1711 d. 15 November gab uns der liebe Gott eine Tochter **B r i g i t t a M a r i a** und worde an einen Sontag des abends klock 4 gebohren, welche noch im leben. Gott wolle Sie zu Seiner Ehren und ihrer Selegkeit erwachsen lassen.

Anno 1715 d. 15 Juni Starb mein lieber Seliger Vatter, und d. 14 Julii darauff Starb meine liebe Selige Motter.

An[no] 1716 d. 4 September des Mittages halb eins gab uns der liebe Gott einen Sohn, und bekam er den Nahmen **M i c h a l L u d e v i g**. Der frome Gott lasse ihn auch zu Seiner Ehr und Selbsteigen Seligkeit aufwachsen.

A: 1718 gebahr ich d. 19 November des abends klock 6 eine Tochter und ihr der Nahme **L ø h n e C h r i s t i a n a** beigeligt. Der liebe Gott wolle Sie auch erwachsen lassen zu Seines hl. Nahmens ehre.

Anno 1720 d. 19 Octobr. gebahr ich zum letzten und 7 mahl einen Sohn, der **H a n s S c h a c k** getaufft worde. Gott lasse ihn erwachsen zu seines nahmens Ehre.

HANS SCHACK KRAGLUND

er fød i Fohl Præstegaard Aar 1720 d. 19 Octobr. Hans Fader var den Velærværdige og Høylærde Hr. **P e d e r K r a g l u n d**, for- dum Sogne Præst for Gram Meenighed og Provst over Gram Herred, som var en Jubel Lærer. Hans Moder var den Dyddædle Matrone **M a r i a E l i s a b e t h S t i c h e l i a**. Hans Farfader var . . .¹⁾

Hans Moders Moder var **B i r g i t t a S c h m i d t i n**, en Datter af den gamle **V a l e n t i n S c h m i d t v o n E y s e n b e r g**²⁾, som var Kirchen Probst og Haupt Pastor i Hadersleb Bye og Amt, som af Keiser Ferdinand den tredie blev ophøiet i Adelstanden. Af disse Forfædre har han sin oprindelse.

Hans kiere Forældre har ikke alene strax efter fødselen med den hellige Daab ladet ham indpode i den rette viinstok Christo Jesu, men og i hans spæde aar opofret ham til Gud i deres bønner. I hans Barndom er han ikke alene bleven underviist i sin Christendom, men og tidlig kaldet til boglige konster og er først bleven undervlist af sin Fader, siden af andre Studentere hiemme i hans kiere

¹⁾ Manuskriptets Anførsler om hans Forfædre forbigaas, for saa vidt de er Gentagelser af det oven for under Faderen anførte.

²⁾ Født i Cørbitz i Sachsen, præst i Haderslev 1635 til sin død 22 Nov. 1681.

Forældres huus. Derefter har hans kiere Forældre sat ham i den Latinske Skole i Ribe, hvor han forblev til Aar 1739, da han blev dimitteret med den vit berømte Rectors Mag. Christian Falsters Testimonio til Akademiet i Kiøbenhavn, hvor han efter overstanden Examen Stili et artium er bleven indskreven i de Hæderlige Studenteres Tal. Han forblev ved Akademiet for at høre Collegia Philosophica, og aaret derefter sustinerede Examen Philosophicum og tog Baccalauri Graden. Efter en kort Reise hiem til sine kiere Forældre forføiede han sig igien til Kiøbenhavn og hørde Collegia Theologica hos Deres Høyærværdigheder Hr. Doctor Wöldike og Hr. Doctor Meuss og aar 1742 d. 30 April underkastede sig Examen Theologicum under begge foranførte Theologis og obtinerede Haud illaudabilem og prædikede d. 13 Junij for Dimiss under Doctor Wöldike og erholdte Laudabilem; hvorpaa han strax forlod Akademiet og var siden den tiid hiemme hos sine kiere Forældre og øvede sig i at prædike og catechisere og at være sin gamle Hr. Fader til hielp i sit Embede, saavit han kunde.

Aar 1748 gav Hendes Høy Grevelige Naade Frue Geheimeraadinde og Enke Grevinde af Schack ham Exspectance paa at være Sogne Præst til Fohl Menighed, naar det blev ledig. Han havde længe ønsket at kunde være ved et academie for des bedre at kunde fortsætte sine Studeringer. Dette hans ønske blev og fuldkommet i aaret 1749, da han med sine kiere Forældres villie begav sig udenlands for at besee nogle af de tydske universiteter, og reiste da først til Helmsted og ikke alene freqventerede baade Collegia Theologica og Philosophica men og gjorde sig bekiendt med de der værende Professorer Hr. Doct. Schubert og Hr. Doct. Bertling og Professor Frobesse; især nød han megen Venskab af den da værende Magister Chrysaander, som tillige forrettede Præste Embedet der ved Kirken, men siden blev Philosophiæ og Theologiæ Professor i Rinteln og nu er Theologiæ Professor i Kiel. Imidlertid han var der, gjorde han en Reise til Braunschweig og Wolfenbüttel og besaa der det store Bibliothek og de Fyrstelige Slotte ligesom ogsaa Lyst Slottet Salzthal og de deri befindende Rariteter. Efter at have opholdt sig et aar i Helmsted reiste han derfra til Halle, da han paa veien noget opholdte sig i Magdeburg, hvor hans Sal. Moders Morfader Sal. Valentin Schmidt von Eysenberg havde været Præst, da Grev Tilly med storm erobrede og afbrændte den. I Halle søgte han fornemlig at gjøre sig bekiendt med Doctor Baumgarten og opholdte sig der et halvt aar. Imidlertid reiste han til Leipzig for at besee denne berømte Handelsstad og Universitetet og at have den ære at gjøre sig bekiendt med nogle af Professorerne, besynderlig den gamle

Salomon Deyling, som tog meget vel imod ham. Paa hjemreisen gik han over Jena, Erfurt, Veimar, Göttingen og Hanover, og paa et hvert sted opholdte sig en kort tiid for at see Academierne og tale med de berømteste Professorer og lærde Mænd.

Efter at han saaledes vel havde fuldendte sin udenlands Reise, var han sin gamle Fader bestandig til hielp med at prædike for ham. Men da hans Høyelskelige Fader formedelst legems Svaghed nødvendig behøvede mere hielp i sit Embede, var det langt fra, at han ville undslaae sig for at fyldestgiøre sin Faders Villie at være personel Capellan hos ham, hvortil Hans Kongel. Majestet d. 8 Maj 1751 Allernaadigst kaldede ham; og da han dertil d. 18 Junij af Hans Høyædle Høyærværdighed Hr. Biscop Doct. Hans Adolph Brorson var ordineret i Riber Domkirke, blev han af hans Sal. Fader selv St. Hansdag d. 24 Junij indsat til dette Embede at være Capellan pro persona til Gram Meenighed. Men hvor stor forliis var det for ham, da hans Fader døde fire dage efter, at han havde indsat ham, nemlig d. 28 Junij 1751, ikke alene at han blev berøvet saa elskværdig en Fader, af hvilken han kunde ventet den beste Raadførelse i sit Embedes begyndelse, men og nu maatte være hos en fremmed Præst, som succederede hans salig Fader, hvilket varede næsten 5 aar, i hvilken tiid han ikke nød Indkomsterne, som var Capellanerne tillagt, men maatte nøies med en liden vis løn og derhos forrettede alt det, som blev forlanget.

Aar 1756 i December blev han af Hendes Høy Grevelige Naade Frue Geheimeraadinde og Enke Grevinde af Schack kaldet til at være Sogne Præst til Lidemark og Bieverskou Menigheder i Siælland, hvorpaa han erholdte Hans Kongel. Majestets Confirmation af 28 Januarij 1757 og derimod leverede den 1748 erholdte og kongel. confirmerede Exspectance paa Fohl Præstekald tilbage.

I dette Embede i Lidemark og Bieverskou, som han søgte med al fliid ved Guds Naade at forrette til Meenighedens opbyggelse i Guds sande frygt, forblev han indtil 1761, da det, efter aflagde Prøve Prædikener paa Christiansborg Slot, baade i det danske og tydske sprog Allernaadigst behagede Hendes Majestet den Allernaadigste Enke Dronning Sophia Magdalena som Stifterinde for det kongel. Stift Walløe at kalde ham til tydsk og dansk Præst ved det kongel. Stift Walløe, hvilket tilforne havde været samlet med Walløe bye og Taarn bye Meenigheder, men nu blev adskilt derfra, saa han alene blev kaldet til Stifts Præst og derpaa erholdte Hendes Høyfyrstelige Durchlauchtigheds Frue Æbtissens vocation af d. 13 Julij og Kongel. Allernaadigste Confirmation af d. 14 Augusti 1761. Dette hellige Embede betiente han med al muelig redelighed, flittighed og forsigtighed og søgte at omgaaes baade i og uden Embedet saaledes, at han kunde have en uskad Samvittighed og være uden

forargelse i alle ting. Han nød og megen Naade, og Yndest, saa lenge han var ved Stiftet, og samme Naade vises ham endnu, saa ofte han har den ære at komme til Stiftet. Det behagede og Hendes Høysalige Majestet Enke Dronning Sophia Magdalena, da hun aar 1763 var paa Walløe, og han Domin. III p. Trin. havde prædikedet for hende, at Allerhøystsamme lod Ham kalde op til Sig og mundtlig gav ham forsikring om Hendes Høye Velbehag over denne hans Prædiken, at hun deraf var bleven opbygget og om Natten havde opbygget sig med at eftertænke den og Allernaadigst befalede den opskreven at leveres Hende, som og skeede. Samme aar 1763 d. 11 Augusti indviiede han en Nye Kirke Gaard, som for Betienterne ved Stifts Meenigheden var indrettet i Dyrehaven, da de tilforne vare blevne begravede paa Walløe bye kirkegaard, som nu ikke kunde skee, fordi Meenighederne vare blevne skilte fra hinanden.

Paa dette behagelige Walløe har han været som Stifts Præst paa tiende Aar indtil Aar 1770, da Hendes Majestet Allerhøystbemeldte Enke Dronning Sophia Magdalena efter Sal. Hr. Jørgen Fogs dødelige afgang behagede at kalde ham til Sogne Præst til Høyelse og Lellinge Meenigheder. Da han Domin. Judica havde taget afskeed fra Walløe, blev han Domin. Palmarum indsat her i Meenighederne og holdte sin første Prædiken Festo Viridium.

I alle disse forandringer, som det har behaget Guds viise forsyn at foretage med ham, kan han ikke andet end beundre Guds Naadige bestyrelse; thi ihvorvel hans hovedtilbøjelighed ikke var at tragte efter et Geistligt Embede, saa syntes forsynet at have bestemt ham dertil. Allene kierlighed til hans Fader, hvis eneste Søn han var, bevægede ham til at blive Capellan pro persona. Ham blev givet Exspectance paa Fohl uden hans ansøgning. Han vidste aldrig, at Lidemark var til, eller at det var ledig, før det skriftlig blev ham tilbudet. Til at søge Walløe Stifts Meenighed blev han af saa mange tilskyndet, at han syntes at misbruge sine velynderes bevaagenhed, dersom han havde efterladt det; og ligeledes føiede Gud denne hans forflyttelse til Høyelse, at samme strax blev accorderet. Han priser og i alle ting Guds naadefulde varetægt og beskiermelse over sig og sine, thi endskiønt han paa Walløe tvende gange har udstaaet dødelige Sygdomme, saa har Gud dog igien givet ham sine kræfter, som han ved Guds Naade med al redbonhed skal opofre til Guds og hans Menigheds tieniste.

Da han aar 1757 var kaldet til Sogne Præst til Lidemark og Bieverskou Meenighed, veiledede Guds Forsyn ham hen til en dydig og elskværdig Ægtefælle, idet han blev forlovet med den Dydædle Jomfrue Sophia Hedewig von Eynen, en datter af Hr. Theodorus Henrich von Eynen, som var Haupt Pastor i Heiligenhaven; hendes Moder var Helene Kobak; og d. 30

April samme aar holdte Bryllup med Hende; hvilket Ægteskab er af Gud velsignet med 6 børn, nemlig 4 Sønner og 2 Døttre, hvoraf den ældste Søn kort efter fødselen døde; de andre 5 børn, 3 Sønner og 2 Døttre ere endnu i live.

1778 i St. Hans Landemode blev indvied til Provst i Ramsøe Herred.

Han lever endnu med sin dydige Sophia, gid længe lykkelig og vell!!

Aar 1764 lod han under navn af Randsageren indføre en afhandling i Adressecontoirets aviser om Kobberslangen imod en ubenævnt Autor, som ville gjøre Kobberslangen til et billede paa Dievlen; hvilken siden er oversat paa latin under titel *Serpens æneus Typus Christi non imago Diaboli*.

1778 udgav han en Prædiken: *Die kurze Dauer aller sigtbaren Dinge als eine Reizung zur wahren Gottseligkeit*. Octav.

1776. Hr. P. Rhodes injuriale og usandfærdige Beskyldninger imod Sal. Mag. Michael Stichelius og hans efterladte Arvinger med flere, fremlagte og besvarede af Hans Schack Kraglund. Khavn. Octav.

1781. *Tentamen exegeticum, qvo Hircum emissarium non esse typum Christi sed hominum per Christum salvandorum demonstrat* Joh. Schack Kraglund. 1781. 4to. Med en dedication til Sal. Biscop Harboe.

1782. *Epistola de Armis Justitiæ, qva viro S. T. Nicolao Edinger Balle novam nuper acceptam Provinciam Episcopi Diocleas Siælandiæ gratulatur* Joh. Schack Kraglund. 1782.

Et nyt Rigtigere udtog af Catechismi Forklaring, kaldet Sandhed til Gudfrygtighed, er indsendt og ventes at blive trykt.
